

ASPECTE PRIVIND SPRIJINUL LOGISTIC MULTINAȚIONAL ÎN OPERAȚIILE CONDUSE DE NATO. LIMITĂRI ȘI CONSTRÂNGERI

ASPECTS REGARDING MULTINATIONAL LOGISTIC SUPPORT IN NATO OPERATIONS. LIMITATIONS AND CONSTRAINTS

Slt. Robert-Cristian TRIF*

În cadrul North Atlantic Treaty Organization/NATO, avem de-a face, în cele mai multe cazuri, cu operații și activități susținute într-un mediu multinațional, divers și mai ales diferit din punctul de vedere al tehnicii și nivelelor de pregătire. Logistica acțiunilor militare este unul dintre pilonii și factorii de bază luați în calcul chiar din momentul zero al pregătirii acestora, ceea ce inițiază o amplă nevoie de înțelegere a fenomenului de sprijin logistic multinațional atât la nivelul tactic și operațional, cât și la nivelul aspectelor care țin de legalitate, finanțare, responsabilități asumate, limitări și constrângeri. Suntem de părere, de asemenea, că sprijinul logistic multinațional trebuie să reflecte interesele statale, în principal, iar în plan secund, obligațiile prin care statul care generează sprijinul logistic le are, în concordanță cu tratatele, convențiile și alianțele la care ia parte. De asemenea, observând avansul tehnologic din prezent, dar și amenințările tot mai clare ale Rusiei, considerăm că definirea, pe teritoriul unuia dintre statele membre ale NATO, de la frontiera estică, a unei capacități de sprijin logistic de mari dimensiuni și de reacție rapidă ar fi una dintre soluțiile pentru sprijinul, cel puțin material, al țărilor estice din NATO, în cazul unei agresiuni militare care ar invoca Articolul 5. Sprijinul logistic major oferit de Alianță ar putea sprijini țările din prima linie până la sprijinul militar oferit de ceilalți membri, decongestionând povara materială, acestea putându-se astfel axa pe desfășurarea acțiunilor de luptă.

Within the North Atlantic Treaty Organization / NATO we have in most cases operations and activities supported in a multinational environment, diverse and especially different in terms of technology and levels of training. The logistics of military actions is one of the pillars and basic factors taken into account right from the moment of their preparation, which initiates a widespread need to understand the phenomenon of multinational logistical support, both tactically and operationally, as well as issues related to legality, funding, responsibilities, limitations and constraints. We also believe that multinational logistical support must primarily reflect the interests of the state and, secondarily, the obligations of the state that generates the logistical support in accordance with the treaties, conventions and alliances to which it is a party. At the same time, we believe that the harmonization of national strategic cultures and logistics cultures is a major challenge that will find a rather difficult answer. Also, noting the current technological advancement but also the growing threats of Russia, we believe that defining on the territory of one of the NATO member states on the eastern border a large and rapid reaction logistical support capacity would be one of the solutions for ensuring the least material support of NATO's eastern countries in the event of military aggression that would invoke Article 5. Major logistical support provided by the alliance could support frontline countries to military support from other members, thus decongesting the material burden, being able to focus on the conduct of combat actions.

Cuvinte-cheie: sprijin logistic multinațional; NATO; orientări; economicitate; operații logistice; finanțare.

Keywords: multinational logistics support; NATO; guidance; economics; logistics operations; financing.

Repere introductive în sprijinul logistic multinațional

Într-o lume în perpetuă dezvoltare, în care nivelul de interoperabilitate cunoaște valențe și nivele nemaiîntâlnite până în zilele noastre, provocările care apar sunt la fel de mari. Provocările

pe care NATO le întâlnește, mai ales pe frontiera de est a Alianței, determină ample acțiuni militare, care se desfășoară într-un mediu militar multinațional (NATO 2019), acțiuni prin care sprijinul logistic își aduce contribuția într-o mare măsură.

Înainte de a identifica principalele provocări logistice în operațiile militare ale NATO, este util să abordăm domeniul logisticii dintr-o perspectivă generală. „În cadrul organizației militare, logistica este domeniul care materializează asigurarea tuturor

*Regimentul 46 Sprijin, Sibiu

e-mail: trif_robert_cristian@yahoo.com

condițiilor pentru ca marile unități și unitățile să-și poată îndeplini în cele mai bune condiții misiunile ce le revin, presupune armonizarea activităților compartimentelor de specialitate, astfel încât, pe ansamblu, logistica să se realizeze în condiții de eficiență și economicitate, iar trupele luptătoare să beneficieze de suport logistic maxim la timpul și locul oportun” (Milandru 2015, 41). Logistica se ocupă de gestionarea, planificarea și implementarea deplasării resurselor și de sprijinirea forțelor armate de la punctul de origine până în teatrul de operații, și odată încheiată operația, înapoi la punctul de origine. Aceasta include transportul, mentenanța, aprovizionarea cu materiale de subzistență, cu muniție, îmbrăcăminte, asigurarea serviciilor de campanie, cum ar fi evacuarea deșeurilor,

distanță, durată, destinație și cerere (Pap, Venekei 2018), acestea fiind enunțate simplificat în Figura 1. Această figură ilustrează provocările cel mai des întâlnite în planificarea și execuția oricărei acțiuni de sprijin logistic, fie ea la nivel tactic sau strategic, local, național sau multinațional.

Aceste aspecte trebuie luate în considerare atunci când planificăm logistica unei operații și anticipăm provocările. Parametrii logisticii diferă pentru fiecare context de management al operației și trebuie ajustați realităților din zona de operare și limitărilor din lanțul de sprijin. Este probabil să apară limitări, mai ales având în vedere varietatea de actori care operează la nivel local, național și multinațional, diferiți actori guvernamentali, companii contractante,

Demand Cerere	Distance Distanță	Destination Destinație	Duration Durată
<ul style="list-style-type: none">• Cereri suplimentare• Unitățile de sprijin• Factori cantitativi și calitativi	<ul style="list-style-type: none">• Rutele de transport• Distanțe• Calitatea infrastructurii de transport	<ul style="list-style-type: none">• Zone de amenajare• Geografie• Climat• Riscuri• HNS	<ul style="list-style-type: none">• Timpul necesar misiunii• Încadrarea în timpul acțiunilor și în fazele acestora

Figura 1 Analiză 4D simplificată

construcția și funcționarea taberelor, paza și securitatea acestora, sprijinul de infrastructură, sprijinul medical și alte servicii, ca furnizarea și întreținerea rețelelor de comunicații.

Furnizarea adecvată și la timp a serviciilor este un element crucial al logisticii. O operație se va îngreuna sau se va bloca încă de la început, până să-și îndeplinească misiunea, dacă trupele și echipamentele nu se află la timp în zona de operare, dacă forța nu poate fi deplasată, odată desfășurată, sau dacă proviziile, precum alimentele și apa potabilă, nu sunt livrate la timp. În plus, sustenabilitatea este un aspect important, iar fluxul de bunuri și servicii trebuie să fie garantat. Logistica presupune un lanț de servicii, a cărui întrerupere are consecințe imediate asupra eficienței și eficacității generale a unei operații.

Principalele provocări din domeniul logisticii sunt adesea rezumate în așa-numita formulă 4D:

organizații nonguvernamentale, instituții North Atlantic Treaty Organization/NATO, non-NATO, Uniunea Europeană/UE și organizații partenere internaționale angrenate (Wade 2018).

Odată cu trecerea la acțiuni și operații de tip expediționar, poziția NATO referitoare la politicile și la modul de operare utilizat de logistică s-a schimbat, încercându-se astfel să se limiteze costurile operațiilor, s-au încurajat soluțiile de sprijin logistic multinațional, astfel ca punctul de greutate cumulat pe o anumită națiune care conduce acțiunea să fie disipat și să mărească semnificativ atât eficiența, cât și capacitatea de înaintare, dislocabilitatea, flexibilitatea, dar și folosirea expertizei naționale specifice în sprijinul forțelor luptătoare. Astfel, în cele ce urmează, vom descrie atât modurile de acționare ale acestui tip de sprijin logistic, cât și relevanța, utilitatea și caracteristicile cheie ale acestora. Moduri de operare, precum Logistic

Leading Nation/LLN, Logistic Role Specialist Nation/ LRSN, Multinational Integrated Logistic Unit/MILU, Multinational Logistic Unit/MLU, dar și utilizarea operatorilor economici prin Contractor Support to Operation/CSO sunt intrinsec necesare pentru ca operațiile militare să fie atât îndeplinite cu succes, dar și cu o amprentă logistică scăzută, asociată cu reducerea cheltuielilor operaționale.

Aceste moduri de sprijin logistic multinațional sunt utilizate în cadrul NATO atât pentru spectrul operațiilor militare, cât și pentru exerciții, inclusiv pentru cele conduse împreună cu alți actori statali non-NATO.

Totodată, putem întâlni mai multe tipuri de sprijin logistic multinațional (NATO 2021) (NATO 2018):

- sprijin logistic reciproc preplanificat, incluzând Host Nation Support/HNS, CSO, acorduri

sau pentru o parte a acestora, sub controlul operațional/OPCON al NATO JFC; acest tip de sprijin se aplică și la participarea în cadrul MILU;

- una sau mai multe națiuni se angajează oficial să ofere sprijin pentru toată forța multinațională sau pentru o parte a acesteia, prin formarea de MLU, situație în care NATO JFC este autoritatea de comandă, dar sprijinul sau serviciile asigurate rămân sub comandă națională. (European Defence Agency. 2022)

Toate aceste tipuri de materializare a sprijinului logistic multinațional au o amprentă logistică diferită atât din punct de vedere operațional, cât și financiar, mai ales în anumite momente sau conjuncturi când contravin intereselor naționale sub mai multe aspecte.

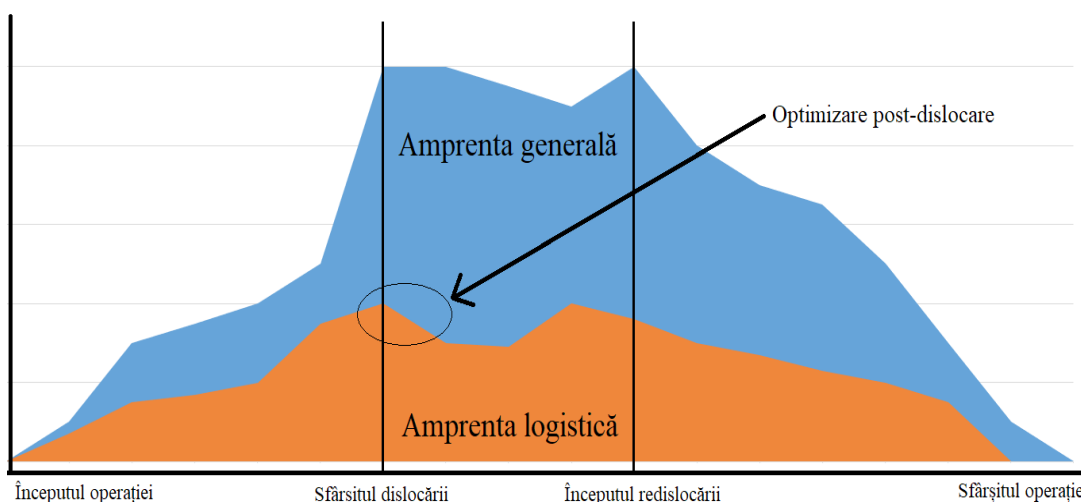

Figura 2 Amprenta logistică în cadrul unei amprente generale a unei forțe întrunite (Doctrina logisticii întrunite a Armatei României 2020)

de sprijin reciproc – Mutual Support Agreements/MSAs – și de cooperare între elementele de sprijin național – National Support Elements/NSEs –, care sunt încheiate bi- sau multilateral de NATO și/sau de națiuni;

- o națiune, acționând ca LLN sau LRSN, se angajează oficial să asigure sprijin sau servicii pentru toată forța multinațională sau pentru o parte a acesteia, situație în care autoritatea de comandă este NATO Joint Force Commander/JFC, dar sprijinul sau serviciile asigurate rămân sub comandă națională. Pentru a îndeplini rolul de LLN sau LRSN, națiunile pot folosi NSEs proprii;

- una sau mai multe națiuni se angajează oficial în a asigura sprijin pentru toată forța multinațională

Conform STANAG 2182, ediția B, versiunea 1, din 2018, care face referire la Doctrina aliată de nivel întrunit pentru logistică (AJP-4), identificăm domeniile funcționale ale logisticii în următoarea manieră (NATO 2018):

- aprovizionare;
- sprijinul pe durata ciclului de viață al materialelor și echipamentelor;
- mentenanța echipamentelor;
- mișcare și transport;
- servicii de campanie;
- sprijin medical.

Totodată, domeniile funcționale sunt secundate de alte domenii conexe, care augmentează

capacitatea de sprijin și de reacție a sprijinului logistic astfel:

- buget
- finanțe;
- sprijin de geniu;
- servicii confesionale;
- servicii funerare;
- sprijinul contractorilor în operații;
- interacțiunea civil-militară;
- sprijinul de poliție militară.

Beneficii, limitări și constrângeri

Responsabilitatea asumată odată cu semnarea și angajarea sprijinului multinațional trebuie să fie bine înțeleasă atât din punctul de vedere al beneficiilor create ulterior prin dobândirea anumitor privilegii sau capabilități, cât mai ales din punctul de vedere al necesarului de resurse financiare,

tehnică și personal utilizat în procesul sau în fazele de dislocare a forțelor și a mijloacelor și, totodată, națiunea care beneficiază de acest mod dispune și de capabilitățile, și de expertiza pusă la dispoziție de națiunea garanta (Major și Strickmann 2011). Aceste aspecte însumate duc și la o creștere a interoperabilității, o condiție pentru un sprijin logistic multinațional viabil, care necesită atât practici, procedee și tehnici standardizate, cât și un limbaj comun, toate acestea fiind stabilite în NATO prin Standard Operating Procedures/SOP și STANAG 6001.

Observând toate aceste beneficii, deducem că, prin utilizarea acestui mod de sprijin, apar, totodată, anumite constrângeri și limitări care pot fi însumate în două categorii:

• *disponibilitate și capabilitate* – asigurarea serviciilor de sprijin de către o națiune poate să

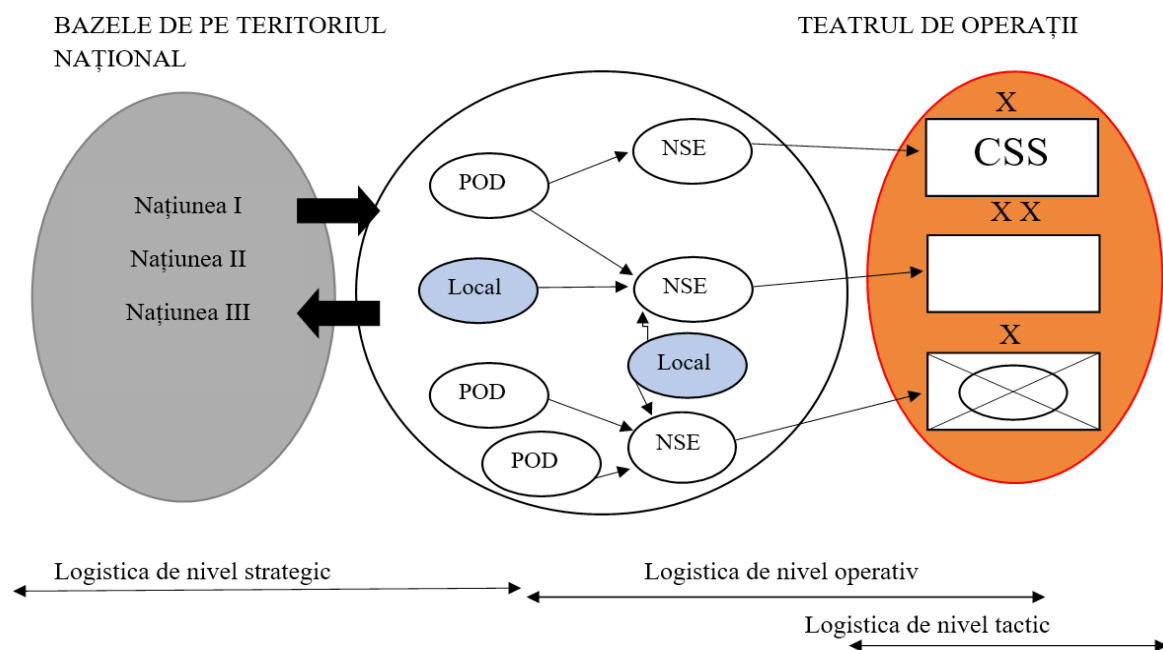

Figura 3 Concepție de sprijin logistic multinațional întrunit

dar și de personal angrenat, astfel încât sprijinul acordat să nu devină împovărător forțelor proprii, creând astfel o destabilizare a structurilor naționale. Sprijinul logistic multinațional nu trebuie să contravină intereselor naționale, să nu suprasolicite nicio structură și mai ales să nu fie angrenate forțe și mijloace nenecesare în cadrul acestor misiuni de sprijin.

Prin utilizarea sprijinului logistic multinațional, se reduce semnificativ necesarul de resurse, de

nu fie la un standard acceptabil sau cu suficienta garanție a disponibilității pentru a satisface cerințele unei națiuni beneficiare. Lipsa de încredere sau eșecul unei națiuni furnizoare în îndeplinirea cerințelor standard va reduce beneficiile soluțiilor multinaționale puse la dispoziția forței și poate crește riscurile operaționale;

• *constrângeri naționale* – accesul la sprijin corespunzător al unei națiuni beneficiare depinde de prioritățile națiunii furnizoare. Presiunea

politică, unele prevederi legale restrictive sau nevoia de a sprijini forțele proprii pot limita accesul la elementele cheie ale sprijinului agreat anterior. În scopul eliminării deficitelor și pentru a avea capacitatea de a genera suficiente capacități de rezervă, esențială este legătura strânsă dintre NATO, personalul de logistică subordonat și națiunile contribuitoare.

În multe dintre cazuri, anumite limitări legislative naționale pot încetini sau chiar bloca unele operații de sprijin. Aici, facem referire, în special, la activitățile care țin de achizițiile publice din fonduri naționale, nefiind vorba despre bugetul împărțit (shared budget), prezent în cadrul unităților NATO (lege [5].ro 2015).

În cazul acțiunilor militare multinaționale, liderii militari conduc acțiunile în medii interconectate și globale. Operațiile sunt conduse și distribuite simultan în mai multe arii întrunite de operații, acestea efectuându-se de cele mai multe ori alert. „Aceste operații pot implica o mare varietate de forțe și tehnică, organizații guvernamentale și forțe multinaționale, ceea ce face ca mediul logistic prezent să înglobeze toate aceste condiții și circumstanțe, rezultând mai multe nivele: strategic, operativ și tactic” (Pawelczyk 2018, 32).

Nivelul strategic definește calitatea campaniei militare și ar trebui să îndeplinească anumite caracteristici de bază, cum ar fi ca industria și capacitatea acesteia să poată să susțină acțiunile militare, urmate de o eficientizare a proceselor, serviciilor și agențiilor implicate, finalizându-se cu optimizarea proceselor, în raport cu rezultatele cerute (G4 2014).

Nivelul operativ în cadrul acestei forme de sprijin logistic de tip joint are ca repere coordonarea, integrarea și sincronizarea. Integrarea cerințelor comune de către comandant în cadrul național, dar și optimizarea capacităților de sprijin, în acord cu cerințele eșalonului superior sunt cerințele de bază ale acestui nivel. Totodată, trebuie reținut faptul că nivelul operativ este cel mai comun în cadrul operațiilor militare, dar și cel cu un impact major pentru forțele multinaționale angrenate în luptă.

Nivelul tactic este definit și se așteaptă de la acesta să fie predispus spre eficacitate. Are drept caracteristici generale libertatea de acțiune, măsurarea rezultatelor, și este puntea de legătură prin care se conduce optimizarea rezultatelor necesare la nivelele operative și mai ales strategice.

Astăzi, după numeroase transformări și reorganizări, logistica încearcă să fie adaptată cerințelor organismului militar, interoperabilă cu structuri similare din armatele statelor NATO.

Dinamica arhitecturii de securitate impune perfecționarea și adaptarea continuă a specialiștilor acestui domeniu. Evoluțiile științifice și avansul tehnologic în domeniul echipamentelor și mijloacelor tehnice aduc, în mod constant, modificări în înzestrarea armatei, iar specialistul în sprijin logistic trebuie să țină pasul cu diverse ramuri ale economiei pentru a satisface, pe măsura necesităților, nevoile de întreținere ale trupelor.

Concluzii

Criza din Ucraina de la începutul anului 2014 avea să aducă Alianța în realitatea faptică a unui nou mediu de securitate, o realitate caracterizată de comportamentul asertiv al Federației Ruse și de cel impredictibil al Chinei, și care impunea, ca necesitate stringentă, reconsiderarea capacităților proprii de întărire și de sprijin al unui stat membru amenințat, de descurajare pe timp de pace și, la nevoie, de apărare colectivă împotriva unui atac deliberat.

În plus, recente provocări la adresa mediului de securitate regional și global au evidențiat necesitatea ca Alianța să fie capabilă să răspundă eficient pentru descurajarea și contracararea întregului spectru de amenințări, domestice și internaționale, fapt care echivalează cu abilitatea și capacitatea de a desfășura și de a susține, simultan, operații și misiuni atât pentru apărarea colectivă și managementul crizei, cât și pentru proiectarea stabilității și combaterea terorismului, dincolo de granițele proprii.

Observând importanța sprijinului logistic al operațiilor multinaționale (NATO 2012), putem trage anumite concluzii referitoare la modul de operare și la viitorul acestor acțiuni. Credem că viitorul sprijinului logistic al operațiilor multinaționale conduse de NATO trebuie să se manifeste exclusiv multinațional cu sprijin, finanțări, dar mai ales expertiză de specialitate din partea țărilor care au mai desfășurat operații în mediile respective sau cu expertiza statului în care se desfășoară operația. Sprijinul multinațional trebuie să fie unul standardizat, chiar până la nivelul tactic, astfel încât să existe o imagine clară, de ansamblu din partea comenzii de nivel

operativ sau strategic. Standardizarea unităților de sprijin logistic trebuie să fie una dintre prioritățile statelor membre ale NATO, deoarece în anumite situații, apar discrepanțe de disconfort din partea structurilor multinaționale sprijinite de anumite națiuni gazdă, disconfort care apare începând de la nivelul de așteptare al structurilor beneficiare până la nivelul de bugetare insuficientă, din partea statului, a structurii care oferă sprijin logistic.

Amiralul american Henry E. Eccles menționa, în lucrarea *Logistica în cadrul apărării naționale*, din 1959, că: „Esența flexibilității este în mintea comandantului, substanța flexibilității este în logistică” (Eccles 1959, 64). Observăm așadar că orice acțiune, oricât de bine ar fi organizată și executată, oricât de motivate ar fi trupele și oricât ar fi tehnica de performanță, ritmul luptei nu se poate desfășura la o viteză mai mare decât viteza pe care sprijinul logistic îl poate asigura. Orice schismă, în cadrul acțiunilor, între logistică și trupele luptătoare poate duce, în cele mai multe cazuri, la pierderea luptei, având destule exemple pertinente în cel De-Al Doilea Război Mondial.

Totuși, este important de subliniat faptul că un asemenea nivel de capacitate, credibilitate și relevanță depinde, în principal, de abilitatea Alianței de a disponibiliza și de a disloca oportun sprijinul necesar întăririi forțelor/elementelor dispuse înaintat, abilitate, care se asigură prin luarea rapidă a deciziei informate, prin planificare și pregătire deliberată de contingență și, nu în ultimul rând, prin capacitatea efectivă de proiecție și susținere a întregii forțe de răspuns pe care NATO o poate genera.

Logistica este și va rămâne unul dintre elementele și pilonii de bază al acțiunilor militare (NATO 2022), iar prin înțelegerea limitărilor pe care le are, putem face diferența dintre victorie și înfrângere, dintre o acțiune care a eșuat, din cauza sprijinului logistic insuficient, și o victorie în care, printr-o abordare limitată, s-au alocat resurse financiare, materiale și umane enorme, iar beneficiile pe care victoria le-a generat sunt infime, în comparație cu acestea.

BIBLIOGRAFIE

Department of the Army, Deputy Chief of STAFF, G-4. 2014. *Logistics Strategic Planning Guidance*.

Eccles, Henry. 1959. ”Logistics in the National Defence”, *Naval War College Review* 12, no. 9.

European Defence Agency. *European Third Party Logistic Support (TPLS) Platform*. Accesat la 03.03.2022. <http://www.eda.europa.eu/tpls>.

G4. 2014. *Logistic Strategic Planning Guidance*. Department of the army, Deputy Chief of STAFF.

lege [5]. 2015. *Doctrina pentru modurile de sprijin logistic multinațional în operațiile NATO, UE sau în coalitție*. Accesat la 26.01.2022. lege.[5].ro.

lege [5].2020. *Doctrina logisticii întrunită a Armatei României*. Accesat la 26.01.2022. lege5.ro.

Major, Claudia și Strickmann Eva. 2011. ”You can’t always get what you want – Logistical Challenges in EU Military Operations.” Berlin: German Institute for International and Security Affairs.

Milandru, Marius. 2015. „Optimizarea mișcării și transporturilor, factor important al economicității în cadrul organizației militare”, *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”* nr. 2: 41.

NATO. 2018. *Standard Ajp-4 Allied Joint Doctrine For Logistics*, Edition B Version 1. Brussels: NSO, A-5.

NATO.2018. *Standard Ajp-4.6 Allied Joint Doctrine For The Joint Logistic Support Group*, Edition C, Version 1.

NATO.2019. *Standard Ajp-4 Allied Joint Doctrine For The Planning Of Operations*, Edition A, Version 2.

NATO.2021. *Standard Ajp-4.3 Allied Joint Doctrine For Host Nation Support*, Edition A, Version 1.

Pap, Andreea și Venekei József. 2018. ”The Innovative Elements Of The Conduct Of Fourlog Logistics Training 2018 And Their Application In Military Higher Education”, *Hadmérnök XIII*, Vol II: 105-116.

Pawelczyk, Marta. 2018. ”Contemporary Challenges In Military Logistics Support”, *Security and Defence Quarterly*, 20(3): 85-98.

UK Ministry of Defense. 2003. *Logistics for Joint Operations, Joint Doctrine Publication 4-00*. Actualizat aprilie 2003. [http://ids.nic.in/UK%20Doctrine/UK%20\(11\).pdf](http://ids.nic.in/UK%20Doctrine/UK%20(11).pdf).

Wade, Norman M. 2018. *JFODS5: The Joint Forces Operations & Doctrine SMART book*, 5th Ed., Lakeland: The Lightning Press.